

Vergadering van 9 maart 2023

////////////////////////////////////

VERONTSCHULDIGD :

De vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering

- ° Mevrouw Aurélie Vermeir, vertegenwoordiger minister-president Jambon
- ° De heer Herwig Hermans, vertegenwoordiger minister Diependaele

De voorzitters van de GTI's en vertegenwoordigers van de provincies

- ° De heer Tom Vandeput, voorzitter GTI Limburg
- ° De heer Bruno Bamps, plaatsvervanger voorzitter GTI Limburg
- ° Mevrouw Kathleen Helsen, voorzitter GTI Kempen
- ° De heer Jean de Bethune, voorzitter GTI West-Vlaanderen
- ° De heer Philippe Beinaerts, voorzitter GTI stedelijke ontwikkeling
- ° Mevrouw An Vervliet, vertegenwoordiger provincie Oost-Vlaanderen
- ° Mevrouw Ann Schevenels, vertegenwoordiger provincie Vlaams-Brabant

De vertegenwoordiger van VLAIO

- ° De heer Mark Andries, administrateur-generaal VLAIO
-

1. Verwelcoming en inleiding

De heer Hendriks opent als voorzitter de vergadering en verwelkomt mevrouw Marie-Pierre Jouglain, die als nieuwe deskofficer vanuit de Europese Commissie het Vlaamse EFRO-programma zal opvolgen. Bij wijze van kennismaking vraagt hij de aanwezigen zichzelf even kort voor te stellen.

Vermits het opvallend is dat de verschillende provincies vertegenwoordigd worden door plaatsvervangers omdat het op donderdagvoormiddag deputatie is, wordt voorgesteld om hiermee rekening te houden in de planning en voortaan het monitoringscomité niet meer op donderdagvoormiddag te organiseren.

Zoals tijdens het vorige monitoringscomité meegedeeld, komen een aantal agendapunten opnieuw voor ter goedkeuring aangezien dit de eerste formele bijeenkomst van het monitoringscomité is na de goedkeuring van het EFRO-programma door de Europese Commissie.

2. Goedkeuring verslag Comité van 7 september 2022

Er zijn geen opmerkingen bij het verslag. Het verslag kan worden goedgekeurd.

3. Stand van zaken EFRO-programma 2021-2027

De heer Dewandeleer overloopt de stand van zaken m.b.t. tot het programma 2021-2027, dat op 16 december 2022 door de Europese Commissie (EC) goedgekeurd werd.

In het goedkeuringsproces is de EC van oordeel dat enkele thematische randvoorwaarden voor Vlaanderen en België niet vervuld zijn. Voor het Vlaamse EFRO-programma gaat het over volgende randvoorwaarden:

- Governance van de nationale of regionale strategie voor slimme specialisatie;
- Strategisch beleidskader ter ondersteuning van op energie-efficiëntie gerichte renovatie van residentiële en niet-residentiële gebouwen;
- Governance van de energiesector;

- Doeltreffende bevordering van het gebruik van hernieuwbare energie in alle sectoren in de hele EU.

Op het vlak van hernieuwbare energie werd in samenwerking met VEKA een antwoord geformuleerd aan de EC. Op dit punt zou Vlaanderen ondertussen voldoen aan de randvoorwaarde. De vraag werd gesteld aan de EC om dit te bevestigen. Het moeilijkste punt in de discussie blijft energie-efficiëntie. Ook Wallonië en Brussel zijn hierdoor geïmpacteerd, waardoor dit verder intra-gewestelijk overleg vergt.

Met betrekking tot de randvoorwaarde over slimme specialisatie, zal de Beheersautoriteit op korte termijn een bijgewerkte versie kunnen voorleggen aan de EC.

Het Monitoringscomité zal op de hoogte worden gehouden van verdere evoluties.

De heer Dewandeleer overloopt eveneens de afgeronde oproepronde september 2022, waar de selectie rond het paasreces te verwachten is, en de gelanceerde oproepen in februari 2023.

De heer Soetewey vraagt wat de impact van de door de EC gemaakte opmerkingen op de inhoud van het OP en de besluitvorming van de reeds ingediende projectvoorstellen is. De heer Dewandeleer antwoordt dat er bewust nog geen oproepen m.b.t. energie-efficiëntie gelanceerd werden. Projecten energie-efficiëntie en hernieuwbare energie liggen echter inhoudelijk niet zo ver uit elkaar. Naar toekomstige projectvoorstellen kan hier dus nog een inhoudelijke switch gebeuren.

De heer Van Raek antwoordt hierop dat er momenteel een discussie loopt tussen DG Regio en andere diensten van de Europese Commissie. Wat betreft de bemerking m.b.t. de slimme specialisatiestrategie wordt verwacht dat komende weken een oplossing gevonden kan worden. Overeenkomstig de verordening kunnen uitgaven in verband met concrete acties die verband houden met de specifieke doelstelling waarop een niet-vervulde randvoorwaarde betrekking heeft, in de betalingsaanvragen worden opgenomen, maar kunnen zij niet door de Commissie worden vergoed totdat de Commissie de lidstaat ervan in kennis heeft gesteld dat aan de randvoorwaarde is voldaan.

De heer Soetewey vraagt of er specifieke redenen zijn waarom er een groot verschil lijkt te zitten tussen het aantal ontvangen vooraanmeldingen en het aantal ingediende projectvoorstellen tijdens de eerste oproep.

De heer Dewandeleer antwoordt dat in de feedback na vooraanmelding geprobeerd werd zo gedetailleerd mogelijk te antwoorden, zo ook inzake timing als wat betreft de voorziene budgetten die in sommige gevallen meer bedroegen dan de volledige oproepenvolp. Het gevolg hiervan is dat er minder voorstellen ingediend werden, maar dat dit de kwaliteit wel ten goede gekomen is.

De heer Van Raek licht toe waarom de beslissing over de goedkeuring door de EC zoveel tijd in beslag nam. De verordeningen en de begroting waren namelijk reeds gekend. EFRO is voor de EC het belangrijkste investeringsinstrument. Overige DG's zijn meer regelgevend, waardoor het blokkeren van EFRO door overige DG's gebruikt wordt om druk te zetten op andere beslissingen en thema's via bijvoorbeeld de verplichte randvoorwaarden. Daarnaast is de opmaak van het Belgisch Partnerschapsakkoord (PA) atypisch aangezien normaal eerst het PA wordt opgemaakt, om daarna de programma's uit te werken. In België worden eerst de programma's vorm gegeven en vervolgens samengevat in het Belgisch PA. De opmaak van het OP werd ook wat complexer doordat Vlaanderen voor het eerst 2 regiocategorieën kende: meer ontwikkelde regio en transitieregio (Limburg). Met betrekking tot de verplichte thematische concentratie, minimale inzet op klimaatdoelstellingen en stedelijke ontwikkeling was het Vlaamse OP meteen conform de regelgeving. Er is een sterke continuïteit van thema's vanuit de programmaperiode 2014-2020, inclusief React-EU.

Alle regio's werden gevraagd om input te leveren voor het post 2027 programma. De discussie over de toekomst verloopt high level, wat doet vermoeden dat er verschillende veranderingen op til zijn. Het is belangrijk om dit bij de start van de denkoefeningen op te volgen en eventueel te beïnvloeden. Een discussiepunt daarbij is bijvoorbeeld of EFRO een instrument is dat een antwoord moet bieden op crisissen of een investeringsinstrument met focus op de lange termijn moet blijven of dat het een combinatie van beide moet zijn.

4. Goedkeuring reglement van orde

De heer Hendriks vraagt of er opmerkingen zijn bij het reglement van orde, wat niet het geval is. Er werd overeenstemming gebracht in het gebruik van de woorden dagen en werkdagen. Overal wordt nu werkdagen gebruikt. Dit reglement van orde wordt zodoende goedgekeurd.

5. Goedkeuring projectoproep- en selectieproces

De heer Dewandeleer licht toe dat op vraag van de vorige vergadering een aantal aanpassingen gemaakt werden aan het oproep- en selectieproces. Zo kunnen vooraanmeldingen voortaan voorgelegd worden aan de GTI-stuurgroep ter validatie aan de GTI-strategie. Dit is een facultatieve mogelijkheid waarvan de stuurgroepen kunnen gebruik maken. Op die manier worden potentiële projecten vroeger in het oproepproces afgewogen ten opzichte van de GTI-strategie en kan duidelijke feedback gegeven worden. Op die manier kunnen projecten zich verder laten begeleiden of heroriënteren.

De EC maakte de bemerking dat transversale thema's te weinig aanbod kwamen in de beoordeling. Daarom werd het beoordelingsformulier aangepast en zullen deze gescoord worden op 5 punten. De score van 10 punten op kostendetailering wordt bijgesteld naar 5 punten. Op die manier worden alle criteria op 5 punten gescoord binnen de operationele beoordeling.

De heer Soetewey geeft mee dat hij vanuit de GTI Kempen tevreden is over de aanpassing van de procedure en vraagt hoe de passage m.b.t. projecten ingang te laten vinden in de GTI-strategie vanuit een algemene, Vlaamsbrede oproep verder moet geïnterpreteerd worden.

De heer Dewandeleer vult aan dat elke GTI stuurgroep als algemene regel aparte oproepen zal lanceren. In de mate van het mogelijke worden deze qua thema's en timing afgestemd op de generieke oproepen. De desbetreffende passage zorgt voor een eventuele extra flexibiliteit.

De heer Scherlippens vraagt of het mogelijk is om bij de toelichting over transversale thema's toe te voegen dat deze beoordeeld worden in lijn met de Europese richtlijnen en doelstellingen.

De heer Ongenaert vraagt of het mogelijk is om in de toelichting het 3P model te vervangen door het 5P model, vermits dit de standaard is die ook door de VN gevolgd wordt en het 3P model voorbijgestreefd is.

De heer Bart Dewandeleer geeft aan deze opmerkingen door te voeren in de toekomstige aanvraagformulieren.

6. Communicatie

De heer Rousseau overloopt de communicatieacties die in het najaar van 2022 uitgevoerd werden. De presentatie zal bij het verslag worden doorgestuurd. Hij kijkt tevens vooruit naar de communicatieactiviteiten die in het voorjaar van 2023 voorzien zijn.

7. Goedkeuring jaarverslag 2022 EFRO Vlaanderen 2014-2020.

De heer Borremans licht toe dat er in 2022 slechts 2 projecten goedgekeurd werden, voor een bedrag van 300.000 euro EFRO steun.

De streefwaarden van het programma zullen gehaald worden.

De verplichting om een jaarverslag in te dienen bij de EC vervalt voor de programmaperiode 2021-2027 en wordt vervangen door enkele rapportagemomenten per jaar waarop de nodige cijfers aan de Europese Commissie bezorgd moeten worden.

Om de voortgang en de resultaten van het programma op een bevattelijke manier aan de leden van het comité, de overige stakeholders en het brede publiek voor te stellen, wordt bekeken hoe hier in de toekomst via de website op een meer creatieve manier invulling aan gegeven kan worden.

De heer Scherlippens haalt aan of het mogelijk is om in de samenvatting van het jaarverslag niet alleen te verwijzen naar de hoge energiekosten, maar ook naar de gestegen loonkosten.

De heer Borremans geeft aan dat dit zal worden toegevoegd.

8. Datum volgende vergadering

De heer Dewandeleer stelt voor om in oktober 2023 een online vergadering te organiseren. In overleg met de aanwezige leden zal deze op woensdagvoormiddag 25 oktober 2023 georganiseerd worden.

In functie van de noodzaak kan uiteraard sneller een monitoringscomité georganiseerd worden. De leden zullen hierover tijdige geïnformeerd worden.

Tijdens het voorjaar van 2024, wanneer tevens het Belgische voorzitterschap van de Europese Raad loopt, wordt geopteerd om een fysieke vergadering op locatie te organiseren. Datum en locatie zullen later verder afgestemd worden.

9. Varia

De heer Hendriks vraagt of er varia punten zijn.

De heer Van Raek neemt het woord. Vanuit de EC werd aan de lidstaten de vraag gesteld om de projecten op te lijsten die in 2023 ingehuldigd zullen worden. Op basis hiervan werd een shortlist opgemaakt van projecten die Commissaris Ferreira mogelijks zou bezoeken. Voor België zijn er 2 projecten opgenomen in de preselectie.